

UDK 902

YU ISSN 0350—7165

VJESNIK

ARHEOLOŠKOG MUZEJA U ZAGREBU

3. SERIJA—, VOL. XVI-XVII

VAMZ 3. SERIJA VOL. XVI-XVII, str. 1-320 ZAGREB 1983-1984

ZAGREB
1983-1984

Dosadašnje serije *VJESNIKA*:

VIESTNIK NARODNOGA ZEMALJSKOG MUZEJA U ZAGREBU, I (1870), II (1876);
VIESTNIK HRVATSKOGA ARKEOLOGICKOGA DRUŽTVA, I—XIV (1879—1892);
VJESNIK HRVATSKOGA ARHEOLOŠKOGA DRUŽTVA, N.S., I—XXII/XXIII (1895-1941/1942);
VJESNIK ARHEOLOŠKOG MUZEJA U ZAGREBU, 3. SERIJA (od god. 1958. dalje).

Izdavač:

ARHEOLOŠKI MUZEJ U ZAGREBU

Uredništvo:

Arheološki muzej u Zagrebu, Zrinski trg 19, 41001 Zagreb, poštanski pretinac 542

Glavni i odgovorni urednik:

ZDENKA DUKAT

Redakcijski odbor:

VALERIJA DAMEVSKI, RUŽICA DRECHSLER-BIŽIC, ZDENKA DUKAT, KATICA SIMONI

Izdavački savjet:

STRUČNI KOLEGIJ ARHEOLOŠKOG MUZEJA U ZAGREBU

Zamjenik glavnog urednika i tehnički urednik:

IVAN MIRNIK

Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu izlazi jednom godišnje.
IZDAVANJE ČASOPISA FINANCIRAJU: SAMOUPRAVNA INTERESNA ZAJEDNICA U KULTURNIM, OBRAZOVNIM, ZNANSTVENIM I UMJETNIČKO-ZABAVNIM DJELATNOSTIMA, ORGANIMA DRUŠTVENO-POLITIČKIH ZAJEDNICA, TE GRAFIČKOJ, IZDAVAČKOJ, NOVINSKOJ, RADIO-TELEVIZIJSKOJ I FILMSKOJ DJELATNOSTI SRH (SIZ VII), Zagreb, Opatička 10 i UDRUŽENA SAMOUPRAVNA INTERESNA ZAJEDNICA KULTURE GRADA ZAGREBA, Zagreb, Božidara Adžije 18.

DOMNIO RENDIĆ-MIOČEVIĆ

MVSAEVM ARCHAEOLOGICVM ZAGRABIENSE
GRATI ANIMI ERGO

3

Confederati

Akademski kipar Stane Dremelj: Duje Rendić-Miočević, plaketa, 1967,

SADRŽAJ

CONTENTS — INHALT — SOMMAIRE

Duje Rendić-Miočević — Biografija (B. V.-B.)	1
— Bibliografija (M. Š.-Š.)	4

IZVORNI ZNANSTVENI RADOVI

TIHOMILATEŽAK-GREGL

Neolitička i eneolitička antropomorfna plastika iz fundusa Arheološkog muzeja u Zagrebu	1 [^]
<i>Neolithische und dneolithische anthropomorfe Plastik aus dem Fundus des Archdologischen Museums in Zagreb.</i>	42

KSENIJA VINSKI-GASPARINI

Brončani kratki mač nađen u Indiji i njemu srodni primjerci u Hrvatskoj	49
<i>Ein bronzzeitliches Kurzschwert aus Indija und ihm verwandte Exemplare in Kroatien.</i>	61

DUBRAVKA BALEN-LETUNIC

Grob starijeg željeznog doba iz Sv. Petra Ludbreškog	69
<i>Ein Grab der Älteren Eisenzeit aus Sv. Petar Ludbreški.</i>	72

DORICA NEMETH-EHRLICH

Helenistički gutusi iz Arheološkog muzeja u Zagrebu	75
<i>Hellenistische Gutti aus der Sammlung des Archdologischen Museums in Zagreb.</i>	87

ZDENKA DUKAT — IVAN MIRNIK

<i>Aureus</i> Kvinta Kornuficija	91
<i>The aureus of Quintus Cornujicius.</i>	93

MARCEL GORENC

Minerva iz Varaždinskih Toplica i njen majstor	95
<i>Varaždinske Toplice Minerva; The Statue and the Sculptor.</i>	106

MARIJAN KADI

Fotogrametrijska obrada kipa Minerve iz Varaždinskih Toplica (Stručni rad).	109
---	-----

IVAN ŠARIĆ

Poklopac »japodskog« osuarija	111
<i>The Lid of the »Japodic« Ossuary.</i>	117

BRANKA VIKIĆ-BELANCIC

Sustavna istraživanja u Ludbregu od 1968—1979. god.	119
<i>Systematic Excavations at Ludbreg 1968—1979.</i>	165

MARINA ŠARIĆ-ŠEGVIČ	
Ponovo o rimskom grobu u Topuskom	167
<i>Nachtrag zum römischen Grab aus Topusko.</i>	173
ZORAN GREGL	
Rimski medicinski instrumenti iz Hrvatske II.	175
<i>Römische medizinische Instrumente aus Kroatien II.</i>	180
ZDENKOVINSKI	
Ponovno o karolinškim mačevima u Jugoslaviji	183
<i>Abermals zu karolingischen Schwertern in Jugoslawien.</i>	201
2ELJKO DEMO	
Srednjovjekovni mačevi u Muzeju grada Koprivnice.	211
<i>Medieval Swords in the Muzej grada Koprivnice.</i>	238
IVAN MIRNIK	
Skupni nalazi novca iz Hrvatske. IV Skupni nalaz srebrnika 14-16. st. iz Tkalaca	241
<i>Münzenfunde aus Kroatien. IV Der Schatz von Silbermünzen des 14-16. Jahrhunderts aus Tkalci.</i>	287
ZORISLAV HORVAT	
Kapela sv. Tri Kralja u Tkalcima nad Krapinom	291
<i>Die Kapelle der Heiligen Drei Könige in Tkalci oberhalb Krapina</i> • •	296
 <i>KRONIKA</i>	
 ISKOPAVANJA	
Istraživanja u Kominu 1982. i 1983. g. (M. Gorenc, D. Nemeth-Ehrlich)	299
Benkovac, istraživanja 1982/1983. god. (V. Damevski).	301
Cage (V. Damevski).	302
Istraživanja u Ščitarjevu 1982—83. god. (B. Vikić-Belančić).	303
Varaždinske Toplice (V. Damevski).	305
STALNI POSTAV	
U povodu novog stalnog postava ranosrednjovjekovne zbirke Arheološkog mu- zeja u Zagrebu (K. S.).	306
IZLOŽBE	
Tragovi rimskog carstva u Zelinskom prigorju (D. N.-E.).	309
Grčke vaze (V. D.).	309
PRIKAZI	
<i>Starohrvatska prosvjeta: Starohrvatska prosvjeta</i> , ser. III. sv. 11, Muzej hrvat- skih arheoloških spomenika, Split 1981; <i>Starohrvatska prosvjeta</i> , ser. III. sv. 12, Muzej hrvatskih arheoloških spomenika, Split 1982 (K. Simoni).	310
G. Werdnig. <i>Le oselle, monete-medaglie della Repubblica di Venezia</i> . Ed. Lint, Trieste 1983. (I. Mirnik).	319

Akademik *Duje Rendić-Miočević* rođen je u Splitu 29. 6. 1916. god., gdje je pohađao osnovnu školu i klasičnu gimnaziju i maturirao 1934. god. Studij klasične filologije i arheologije započeo je na Filozofskom fakultetu u Beogradu a nastavio i diplomirao na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Na Sveučilištu u Zagrebu postigao je, 1948. god., i doktorat filozofije odbranom disertacije »Ilirska onomastika na latinskim natpisima Dalmacije«. Nakon dovršena habilitaciona postupka habilitirao je na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, 1949. god., i postigao zvanje naslovnog docenta.

Nakon diplomiranja kraće vrijeme je nastavnik u Splitu, a početkom 1941. god. postavljen je za kustosa-pripravnika Arheološkog muzeja u Splitu, u kojemu djeluje do kraja 1954. god. kao kustos, naučni suradnik pa v. d. direktora i direktor (od 1949. god.). Potkraj 1954. god. nakon izbora za izvanrednog profesora, na Katedri za klasičnu arheologiju, prelazi na Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu i postaje predstojnikom Arheološkog zavoda (kasnije Odsjeka za arheologiju). Kao izvanredni profesor, a od 1961. god. redovni profesor, predaje klasičnu i provincijalnu te ranokršćansku arheologiju kao i grčku i latinsku epigrafiju i numizmatiku. Osnivač je posebne znanstvene jedinice u okviru Filozofskog fakulteta — Arheološkog instituta, kojemu niz godina stoji na čelu, a također i zavodske stručne publikacije *Opuscula archaeologica*, kojoj je dulje vrijeme urednikom. Školske 1968/69. i 1969/70. god. bio je dekan Fakulteta, a u razdoblju 1980—1982. god. predsjednik fakultetskog Savjeta. Osnivač je i voditelj postdiplomskog studija arheologije Zagrebačkog sveučilišta, a bio je i predsjednik znanstveno-nastavnog vijeća postdiplomskih studija Zagrebačkog sveučilišta u Dubrovniku.

Uz redovnu funkciju nastavnika Filozofskog fakulteta vraća se još jednom muzejskom pozivu kao direktor Arheološkog muzeja u Zagrebu (1966—1979. god.) i kao voditelj njegova Numizmatičkog odjela. U to vrijeme urednik je muzejskog glasila *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu*, a svoju aktivnost razvija i na muzeološkom sektoru pa je za vrijeme dok je bio na čelu Muzeju, otvoreno ili suvremeno postavljeno nekoliko važnih zbirki (prehistorijska, egipatska, numizmatička).

Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti izabrala ga je 1966. god. za dopisnog (izvanrednog) člana, a 1977. god. za redovnog člana. Od 1981. god. je tajnik Akademijina Razreda za društvene znanosti i član Predsjedništva JAZU. Od 1973. god. je dopisni (vanjski) član Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine. Redovni je član Austrijskog arheološkog instituta i Talijanskog nacionalnog instituta za prehistoriju i protohistoriju te dopisni član Njemačkog arheološkog instituta. Za vrijeme svojih duljih boravaka, po pozivu, u Ateni i u

Princetonu (USA) bio je članom Francuske arheološke škole u Ateni, odnosno Znanstveno-istraživačkog instituta (The Institute for Advanced Study) u Princetonu. U nekoliko navrata, na poziv Njemačkog arheološkog instituta, odnosno RGK u Frankfurtu, boravio je u SR Njemačkoj održavajući i tu, kao i u već spomenutim zemljama, predavanja i iznoseći rezultate svojih istraživanja.

Jedan je od osnivača i njegov višegodišnji predsjednik Jugoslavensko-talijanskog međuakademijskog komiteta za proučavanje prethistorije i protohistorije Jadrana, član je Međunarodne međuakademijske komisije za proučavanje prethistorije i protohistorije Balkana, Međunarodnog komiteta za grčku i latinsku epigrafiju. Član je i jedan od osnivača Centra za balkanološka ispitivanja Akademije nauka i umjetnosti BiH, jedan je od osnivača Arheološkog društva Jugoslavije, u razdoblju 1965—1967. i njegov predsjednik, a od osnutka pa tijekom više godina predsjednik njegove Antičke sekcije. Predsjednik je Međuakademijskog odbora za antičke natpise u Jugoslaviji. Obavljao je ili još uvijek obavlja niz drugih funkcija u raznim znanstvenim, stručnim i društvenim tijelima, posebno arheološke, muzejske i zaštitne djelatnosti.

Razvijajući intenzivnu aktivnost u stručnoj publicistici uređivao je, uz već spomenute, i druge stručne časopise, tako *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku*, bio je urednikom za područje antike u časopisu *Archaeologia Jugoslavica*, a sada je glavni urednik Akademijina časopisa *Arheološki radovi i rasprave*. Uredio je, ili je bio član uže Redakcije, zbornike posvećene M. Abramiću, G. Novaku i A. Bencu. U *Enciklopediji Jugoslavije* urednik je struke Arheologija i Prethistorija u republičkoj Redakciji za SR Hrvatsku i u Centralnoj redakciji.

U toku svog dugogodišnjeg stručnog, nastavničkog i znanstvenog rada profesor Rendić-Miočević izveo je mnogobrojna arheološka istraživanja rukovodeći iskopavanjima u Budvi (helenističko-rimska nekropola), u Danilu kraj Šibenika (*Municipium Reditarum*, villa urbana, termalni kompleks s kontinuitetom rano-kršćanskog kulturnog objekta i kasnoantičkim i srednjovjekovnim grobljem itd.), u Saloni (rimski forum i forumske terme, kompleks republikanskih fortifikacija sjeverno od Porta Caesarea), na Murteru (rimski gospodarsko-ladanjski kompleks), u Skoplju (*Scupi*, rimsko kazalište) i dr. Povjeren mu je bio i stručni nadzor nad iskopavanjem antičkog teatra u Bitolju (*Heraclea Lyncestis*).

Znanstvena područja kojima se bavi idu u domenu naše provincijalne antike sa svom njezinom kompleksnom problematikom. Tako je među prvima kod nas posvetio pažnju sveobuhvatnim onomastičkim istraživanjima ilirskog područja te je u znanstvenim krugovima — domaćim i svjetskim — smatran istaknutim poznavocem te materije. Kao arheolog, filolog i epigrafičar svestrano sagledava ilirsku problematiku koristeći se izvorima, posebno arheološkom, epigrafskom i numizmatičkom građom, da bi osvijetlio ilirsku autohtonu kulturu, povijesne i društveno-političke prilike, a napose otpor svim oblicima romanizacije u sferi duhovne kulture.

Drugo njegovo znanstveno područje je grčka kolonizacija na istočnom jadranskom prostoru kao i odnos Ilira s grčkim svijetom prije i za vrijeme kolonizacije. Svojim višegodišnjim istraživanjima, osobito ilirskog (grčko-ilirskog) novca — kao povijesnog izvora prvoga reda — dao je niz znanstvenih priloga s rezultatima

koji upotpunjuju, a djelomice i posve mijenjaju, stara tradicionalna znanstvena gledišta o tim pitanjima. Posebna njegova znanstvena preokupacija je »romanizacija« jadranskog područja, prvenstveno na tlu provincije Dalmacije, gledana kroz razvoj urbanizma i graditeljstva, kroz oblike municipaliteta a osobito kroz duhovnu kulturu i umjetničko stvaralaštvo domaćeg, provincijalnog življa. Arheološka topografija antičkog doba spomenutog područja uklapa se također u kontekst njegovih grčko-ilirskih i ilirsko-rimskih povijesno-arheoloških istraživanja.

Ranokršćansko razdoblje u Iliriku (Dalmaciji), a osobito u njegovoj metropoli Saloni, s bogatstvom spomenika, posebno graditeljstva, daljnje je područje kojemu je akademik Rendić-Miočević posvećivao zasluženu znanstvenu pažnju davši do sada niz novih interpretacija i spoznaja, u prvom redu u vezi s tipologijom sakralnih građevina — bazilika, oratorija, krstioničkih kompleksa i dr.

U velikom broju znanstvenih radova obrađivao je probleme grčke i rimske (latinske) epigrafije i numizmatike, u kojima je tražio i nalazio autentične izvore za najraniju povijest naših krajeva. O svojim je rezultatima istraživanja, osim u brojnim publikacijama, upoznao domaću i internacionalnu stručnu javnost javnim predavanjima, a napose znanstvenim saopćenjima na kongresima i simpozijima u zemlji i inozemstvu.

Udio prof. Rendić-Miočevića, kao dugogodišnjeg sveučilišnog nastavnika, u izgradnji stručnih i znanstvenih kadrova vrlo je velik. Odgojio je generacije arheologa koji danas djeluju u gotovo svim našim socijalističkim republikama i pokrajinama, pa i u inozemstvu, na fakultetima, institutima, muzejima i drugim zavodima.

Cjelokupni znanstveni opus D. Rendić-Miočevića predstavlja značajan doprinos arheološkoj znanosti u Hrvatskoj i Jugoslaviji uopće, a također i njezinoj afirmaciji izvan granica naše zemlje. Za svoj istaknuti znanstveni, stručni, pedagoški i društveni rad dobio je više nagrada i priznanja, među kojima Republičku nagradu »Božidar Adžija« za znanstveni rad u oblasti društvenih znanosti (1971. god.) i nagradu Sabora SRH za životno djelo u oblasti društvenih znanosti (1982. god.). Odlikovan je Ordenom rada sa zlatnim vijencem (1965. god.) i Ordenom rada s crvenom zastavom (1978. god.).

Krajem šk. god. 1982/83. prof. D. Rendić-Miočević napustio je aktivnu službu na Sveučilištu. Kao emeritirani profesor nastavlja jednakim intenzitetom prije više od četiri desetljeća započetim istraživanjima koja je od samoga početka usmjereno otkrivanju i afirmiranju novih vrijednosti povijesne i kulturne baštine Antike u našim krajevima.

B. V.-B.

BIBLIOGRAFIJA DUJE RENDIĆ-MIOČEVIĆA

1946.

- Nacionalne značajke starije ruske kulture. *Slobodna Dalmacija* (Split), 279 od 1. II. 1946.
*Prijevod s ruskoga ulomka rasprave N. Drušinjina »Ruska kultura i njene nacionalne značajke«. *Propagandist* (Moskva), 13. VII 1945.
- Rezultati i problemi obnove Dioklecijanove palače u Splitu. *Vjesnik* (Zagreb), 448 od 7. X. 1946.

1947.

- Naučno ispitivanje dalmatinskih spomenika. *Slobodna Dalmacija* (Split), 704 od 1. V. 1947.
* Sa C. Fiskovićem.
- Rezultata najnovijih iskapanja na Ptujskom gradu i njihovo značenje za slavensku arheologiju. *Slobodna Dalmacija* (Split), 828 od 24. X. 1947.

1948.

- Arheološki muzej u Splitu. *Književne novine* (Beograd), 44 od 14. XII. 1948.
- Ilirska onomastika na latinskim natpisima Dalmacije. Posebni otisak iz *Vjesnika za arheologiju i historiju dalmatinsku*, LII/193—1949, Split 1948, 1-67.

1949.

- Arheološki muzej u Splitu i najnovija arheološka otkrića u Dalmaciji. *Republika* (Beograd), 167 od 11. I. 1949.
- Prilog proučavanju naše ranosredovječne onomastike. *Starohrvatska prosvjeta*, III ser., sv. 1, Zagreb 1949, 9-21.

1950.

- Prilozi etnografiji i topografiji naše obale u staro doba. Jadastini. *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku*, LII/1935—1949, Split 1950, 19-34.
- Dva skupna nalaza rimskog carskog novca kod Dugopolja u Dalmaciji, 1. Nalaz rimskih sestercija na Kočinjem brdu; 2. Mali depozit »antoninijana« iz Dugopolja. *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku*, LII/1935—1949, Split 239-278.
Ilirska onomastika na latinskim natpisima Dalmacije. *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku*, LII/1935-49, Prilog 3, Split 1950, 1-67.
*Objelodanjeno i kao poseban otisak, Split 1948, 1-67.
- Prilozi etnografiji i topografiji naše obale u staro doba (II). Pseudo-Skylakov Karap^aT)? 7oTaj6<; j južna granica Liburnije, *Historijski zbornik*, III/1-4, Zagreb 1950, 221-232.

1951.

- Arheološki muzej u Splitu 1821—1951. Spomenica povodom proslave 130. godišnjice osnivanja muzeja, Split 1951, 1-15,
*S M. Nikolancijem,

- Novi ilirski epigrafski spomenici iz Ridera (*Municipum Riditarum*), *Glasnik Zemaljskog muzeja u Sarajevu*, n.s., VI, Sarajevo 1951, 49-64.
- Onomastička pitanja sa teritorija ilirskih Dalmata. *Glasnik Zemaljskog muzeja u Sarajevu*, n.s., VI, Sarajevo 1951, 3347.

1952.

- Iliri u natpisima grčkih kolonija u Dalmaciji. *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku*, LIII/1950—51, Split 1952, 25-57.
- Tri povijesna natpisa iz Dalmacije, 1. Grčki povijesni natpis iz Phara; 2. Augustov i Tiberijev posvetni natpis iz Salone; 3. Mletački natpis na Dioklecijanovoj palači u Splitu. *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku*, LIII/1950—1951, Split 1952, 167-180.
- Novi i neobjelodanjeni natpisi iz Dalmacije (*Inscriptiones Dalmaticae ineditae*). *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku*, LII/1950—1951, Split 1952, 211-232.
- Druzov boravak u Dalmaciji u svjetlu novog viškog natpisa. *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku*, LIV, Split 1952, 41-50.
- Glinena statueta Minerve (Atene) iz Solina. *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku*, LIV, Split 1952, 147-152.

1953.

- Da li je spelaeum u Močićima služio samo mitrijačkom kultu? *Glasnik Zemaljskog muzeja u Sarajevu*, n.s., VIII, Sarajevo 1953, 271-276.
- K pitanju historiciteta nekih grčkih kovnica na našoj obali. Herakleja i Korakora Melaina. *Numizmatika*, V, Zagreb 1953, 3-9.
- Recueil des monuments épigraphiques illyriens en Yougoslavie. *Actes du IP Congrès international d'épigraphie grecque et latine*, Paris 1952, Paris 1953, 158-163.
- Ricordi aquileiesi nelle epigrafi di Salona. *Studi Aquileiesi offerti a G. Brusin*, Aquileia 1953, 67-81.
- Srebrne naušnice nepoznatih japodskih radionica u splitskom Arheološkom muzeju, *Arheološki vestnik*, IV/2, Ljubljana 1953, 211-223.
- Nekoliko zanimljivih nalaza iz starokršćanskog Solina. *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku*, LV, Split 1953, 199-204.
- Nova solinska turnjačnica sjeverno od Forumu. *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku*, LV, Split 1953, 205-212.
- Novi epigrafički prilozi ilirskoj onomastici sa teritorije Dalmata. *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku*, LV, Split 1953, 245-255.
- Neobjelodanjeni antički natpisi u Arheološkom muzeju u Splitu. *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku*, LV, Split 1953, 259-265.

1954.

- Da li je i na Braču bilo grčkih kolonija? *Brački zbornik*, 2, Split 1954, 90-94.
- Tragom jedne nepoznate lirike. *Mogućnosti*, 1, Split 1954, 136-442.
- Neue Funde in der altchristlichen Nekropole Manastirine in Salona. *Archaeologia Jugoslavica*, I, Beograd 1954, 53-70.

1955.

- Antikni reljef plesača iz Zaostroga u Dalmaciji. *Zbornik radova posvećen sedamdesetogodišnjici V. Tkalčića*, I, Zagreb 1955, 9-14.
- Ilirske pretstave Silvana na kulturnim slikama sa područja Dalmata. *Glasnik Zemaljskog muzeja u Sarajevu*, n.s.,X, Sarajevo 1955, 5-40.
- Iz antologije epigramskog pjesništva antičke Dalmacije. *Mogućnosti*, 2, Split 1955, **119-137**.
- Onomastičke studije sa teritorije Liburna. Prilozi ilirskoj onomastici. *Zbornik Instituta za historijske nauke u Zadru*, I, Zadar 1955, 125-144.

1956.

- Illyrica. Zum Problem der illyrischen onomastischen Formel in römischer Zeit. *Archaeologia Jugoslavica*, II, Beograd 1956, 39-51.
- Neue epigraphische Belege für den Namen Germanus im illyrischen Namensgut Dalmatiens. *Germania*, 34/3—4, Frankfurt a. M. 1956, 237-243.

1957.

- Quelques remarques sur les monnaies grecques de Dalmatie. *Actes du II Congrès International de numismatique*, II, Paris 1953, Paris 1957, 83-97.
*U knjizi je tiskano pogrešno ime i naslov rada: Rendie' MI0C6NIE', Quelques remarques sur les monnaies de Dalmatie.
- Nova kasnoantička stela iz Solina. *Antidoron Michaeli Abramić, II = Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku*, LVI—LIX/II, Split 1954—1957, **156-162**.

1958.

- Epigrafika: Hrvatska. *Enciklopedija Jugoslavije*, 3, Zagreb 1958, 261—263.
- Grčko-rimski spomenici kod južnih Slavena: Hrvatska. *Enciklopedija Jugoslavije*, 3, Zagreb 1958, 605-609.

1959.

- Nuovi contributi di epigrafia agli studi sulla colonizzazione greca in Dalmazia. *Atti del III Congresso internazionale di epigrafia greca e latina*. Roma 1957, Roma 1959, 123-131.
- Oko datiranja srebrna zoomorfnog nakita iz goričke ostave. *Peristil*, II, Zagreb 1959, 29-38.
- La tombe illyro-romaine à la lumière des nouvelles fouilles et découvertes en Yougoslavie. *Atti del VII Congresso internazionale di archeologia classica*, III, Roma-Napoli 1958, Roma 1959, 143-151.
- *Cohors VI Voluntariorum (Nota epigraphica)*. *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku*, LXI, Split 1959, 156-158.
- Zlatni nakit iz helenističko-ilirske nekropole u Budvi. *Opuscula archaeologica*, IV, Zagreb 1959, 5-47.
- Neke primjedbe na današnji sistem naučne eksploatacije arheoloških terena i organizacije zaštitno-arheološke službe kod nas (s posebnim osvrtom na situaciju u SR Hrvatskoj). *Zbornik zaštite spomenika kulture*, X, Beograd 1959, 277-284.

1960.

- Budva i Gorica. Dve etape helenističkog importa na istočnom Jadranu. *Stariinar SANU, XII/1*, Beograd 1960, 84-85.
*Skrraćena verzija predavanja održanog na simpoziju »Grci i Iliri« u Beogradu 1959.
- Iliri. *Enciklopedija Jugoslavije*, 4, Zagreb 1960, 328-334.
- Ilirske onomastičke studije (I). Porodična i rodovska imena u onomastici balkanskih Ilira, *liva antika*, X/1—2, Skopje 1960, 163-171.
- Nekoliko monumentalnih nadgrobnih stela s portretima iz sjeverne Dalmacije (Prilog tipologiji ilirsko-rimskog sepulkralnog spomenika na području Liburnije). *Diadora*, 1/1959, Zadar 1960, 107-131.
- Hrvati, II. Historija, Predslavensko doba. *Enciklopedija Jugoslavije*, 4, Zagreb 1960, 38-40.

1962.

- Ejnar Dviggve (1887—1961). *Zbornik zaštite spomenika kulture*, XIII, Beograd 1962, 215-218.
- Hrvatska, Antičko razdoblje. *Enciklopedija likovnih umjetnosti*, 2, Zagreb 1962, 580-585.
- I Greci in Adriatico. *Studi Romagnoli*, XIII, Faenza 1962, 39-56.
- Iliri. *Enciklopedija likovnih umjetnosti*, 2, Zagreb 1962, 663-664.
- Julije Cezar. *Enciklopedija Jugoslavije*, 5, Zagreb 1962, 156.
- »Princeps municipi Riditarum« (Uz novi epigrafski nalaz u Danilu). *Arheološki radovi i rasprave JAZU*, II, Zagreb 1962, 315-334.

1963.

- L'Adriatico e la colonizzazione greca. *Preistoria dell'Emilia e Romagna*, Bologna 1963, 109-116.
- Mihovil Abramić (1884—1962). *Ljetopis JAZU*, knj. 69, Zagreb 1963, 211-215.
- Onomastique illyrienne de la Dalmatie ancienne. *Atti e memorie del VII Congresso internazionale di scienze onomastiche*, Firenze 1963, 273-277.
- Monumenten uit de oudheid in Joegoslavie (nar aanleiding van recente onderzoekingen). *Tjeenk Willink's Gymnasium Agenda*, 1963/64, Zwolle 1963, 150-165.

1964.

- Ballaios et Pharos. Contribution à la typologie et à l'iconographie des monnaies gréco-illyriennes. *Archaeologia Iugoslavica*, V, Beograd 1964, 83-92.
- La photographie aérienne. Une nouvelle étape dans les recherches sur l'urbanisme grec en Dalmatie. *Colloque international d'archéologie aérienne*, Paris 1963, Paris 1964, 187-190.
- *P. Cornelius Dolabella, legatus pro praetore provinciae Dalmatiae, procursul provinciae Africae Proconsularis*. (Problèmes de chronologie). *Akte des IV internationalen Kongresses für griechische und lateinische Epigraphik*, Wien 1962, Wien 1964, 338-347.

1965.

- Ilirske onomastičke studije (II). Imena *Firmus, Valens, Maximus* u procesu romanizacije ilirskog onomastika. *Živa antika*, XIII-XIV, Skopje 1965, 101-110.
- Mozaik. *Enciklopedija Jugoslavije*, 6, Zagreb 1965, 169-170.
- Narona. *Enciklopedija Jugoslavije*, 6, Zagreb 1965, 256-257.
- Numizmatika: Uvod, Hrvatska. *Enciklopedija Jugoslavije*, 6, Zagreb 1965, 318, 320-322.
- Panonija. *Enciklopedija Jugoslavije*, 6, Zagreb 1965, 422-423.
- Poreč: Historija (antika). *Enciklopedija Jugoslavije*, 6, Zagreb 1965, 564.
- Pula (arheologija, antička povijest). *Enciklopedija Jugoslavije*, 6, Zagreb 1965, 647.
- Zur Frage der Datierung des Psephisma aus Lumbarda (Syll³. 141). *Archaeologia Jugoslavica*, VI, Beograd 1965, 77-80.

1966.

- Solin. *Enciklopedija likovnih umjetnosti*, 4, Zagreb 1966, 253-254.
- Prvi dani Šibenika. Tragom najstarijih naselja kulture šibenskog područja. *Telegram* (Zagreb), god. VII, 312 od 22. IV. 1966.
- Svetkovine antičke drame — Teatro greco di Siracusa. *Telegram* (Zagreb), god. VII, 325 od 22. VII. 1966.

1967.

- Dva antička signirana reljefa iz radionice majstora Maksimina. *Arheološki radovi i rasprave JAZU*, IV-V, Zagreb 1967, 339-356.
 - Ilirski vladari u svjetlu epigrafskih i numizmatičkih izvora, *Historijski zbornik*, XIX-XX, Zagreb 1966-67, 295-310.
 - Prilog emisijama srebrna novca ilirskog kralja Bale ja. Uz dva neobjavljena primjerka. *Numizmatičke vijesti*, XIV/25, Zagreb 1967, 1-6.
 - Prolegomena ilirskoj numografiji. *Godišnjak Naučnog društva BiH*, III, Centar za balkanološka ispitivanja, 1/1965, Sarajevo 1967, 77-93.
 - Problemi romanizacije Ilira s osobitim obzirom na kultove i onomastiku. Simpozijum o Ilirima u antičko doba, *Posebna izdanja ANUBiH*, V, Centar za balkanološka ispitivanja, 2, Sarajevo 1967, 139-156.
- *Diskusija je tiskana u istom zborniku, str. 208.

1968.

- Još o »medaljonu ilirskog plemena Jasa«. *Numizmatičke vijesti*, XV/26, Zagreb 1968, 31-37.
- Novi Dolabelin »terminacijski« natpis iz okolice Jablanca. *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu*, 3. ser., sv. III, Zagreb 1968, 63-73.
- Solin (Salona i Srednjovjekovni Solin). *Enciklopedija Jugoslavije*, 7, Zagreb 1968, 427-429.
- *Riditae*. *Enciklopedija Jugoslavije*, 7, Zagreb 1968, 70.

1969.

- O povojima mumije s etruskim pismom u Arheološkom muzeju u Zagrebu. *The Etruscan Riddle*. *Revija V*, Beograd 1969, 35.
*Na više svjetskih jezika.
- i— Neki problemi tipologije i kronologije novca ilirskog kralja Gencija (I dio), *Numizmatičke vijesti*, XVI/27, Zagreb 1969, 1-7.

1970.

- „'lovio? T6 ývo<; 'lAXopt6<,” i novci grčko-ilirskih kovnica na Jadranu. *Adriatica praehistorica et antiqua, Miscellanea Gregorio Novak dicata*, Zagreb 1970, 347-376.
- Nekoliko novih ulomaka grčkog natpisa iz Lumbarde. *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu*, 3. ser., sv. IV, Zagreb 1970, 31-44.
- Koreferat u raspravi tematskog skupa »La Magna Grecia nel mondo ellenistico«. *Atti del Nono Convegno di studi sulla Magna Grecia*, Taranto 1969, Napoli 1970, 265-268.

1971.

- Ilirske onomističke studije (III). *Onomasticon Reditinum. Iiva antika (posvećena M. Petruševskom)*, XXI/1. Skopje 1971, 159-174.
- Neki problemi kronologije i tipologije novca ilirskog kralja Gencija (II dio), *Numizmatičke vijesti*, XVII/28, Zagreb 1971, 1-10.
- Stari Grad (na Hvaru), (starija povijest i arheologija). *Enciklopedija Jugoslavije*, 8, Zagreb 1971, 132.
- Trogir: Historija (antičko i ranosrednjovjekovno doba). *Enciklopedija Jugoslavije*, 8, Zagreb 1971, 371-372.
- Vis: Historija (antika). *Enciklopedija Jugoslavije*, 8, Zagreb 1971, 502-503.

1972.

- Tipologia dei battisteri salonitani. *Corsi di cultura sull'arte ravennate e bizantina*, XIX, Ravenna 1972, Faenza 1972, 267-279.
- Battisteri in ambienti rurali nell'Adriatico orientale. *Corsi di cultura sull'arte ravennate e bizantina*, Ravenna 1972, XIX, Faenza 1972, 281-295.
- Le Municipium Reditarum en Dalmatie — Son patrimoine épigraphique et l'onomastique illyrienne. *Studia Albanica*, 2, Tirana 1972, 229-234.

1973.

- Ilirski vladarski novci u Arheološkom muzeju u Zagrebu, *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu*, 3. ser., sv. VI-VII, Zagreb 1972-73, 253-265.
- Isejska naseobina u Lombardi (Korčula) u svjetlu novih istraživanja. *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku*, LXVIII (1966), Split 1973, 133-141.
- Uz nalaz doskora nepoznata labeatskog novca. Prilog ikonografiji ilirskog »plemenskog« novca. *Numizmatičke vijesti*, XX/31, Zagreb 1973, 9-21.

1974.

- *Dissertationes Reditinae* — Uz jedan neobjavljeni natpis iz Danila. *Arheološki radovi i rasprave JAZU*, VI, Zagreb 1974, 321-342.
- Novootkriveni Domicijanov natpis o fulfinskom vodovodu. *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu*, 3. ser., sv. VIII Zagreb 1974, 42-55.

1975.

- Salona d'après les sources antiques et question des Grecs salonitains. *Disputationes Salonitanae*, 1/1970, Split 1975, 23-30.
- Lika i japodska antroponimijska tradicija. Lika, *Izdanja Hrvatskoga arheološkog društva* 1, Split 1975, 97-106.
- Jedan novi legionarski spomenik iz Varaždinskih Toplica (*Legio XII gemina Martia victrix Severiana*). *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu*. 3. ser., sv. IX, Zagreb 1975, 37-47.
- *Salonitana christiana*. O solinskom baptisterijalnom kompleksu — *catechumeneum* ili *consignatorium*? *Zbornik Narodnog muzeja (posvećen Đ. Manozisiju)*, VIII, Beograd 1975, 255-264.
- Koreferat u raspravi tematskog skupa »Introduzione alle Antichità Adriatiche«. *Atti del I Convegno di studi sulle antichità Adriatiche*, Chieti-Francavilla al Mare 1971, Chieti-Pisa 1975, 166-168, 192-193.

1976.

- L'atelier monétaire de Rhizon et ses 'émissions, *Kovanje i kovnice antičkog i srednjovekovnog novca*. Beograd 1976, 35-46.
- O jednom tipu »ilirskog« nadgrobnog spomenika. *Godišnjak ANUBiH*, XIII, *Centar za balkanološka ispitivanja*, 11, Sarajevo 1976, 285-305.
- Intervention sur des sujets de numismatique. / *Colloque des 'études illyriennes*, Tirana 1972, *Iliria*, IV, 1, Tirana 1976, 425-446.
- Greci i Iliri na istočnom Jadranu u svjetlu numizmatičkih izvora. *Jadranska obala u protohistoriji*. *Centar za povijesne znanosti Sveučilišta u Zagrebu, Arheološki institut*, Zagreb, 1976, 185-197.
- Antička baština u kulturi jugoslavenskih naroda. *Zbornik Zagrebačke slavističke škole*, III, Zagreb 1976, 291-301.

1977.

- Rider — *Municipium Reditarum*. Essai de reconstitution historique d'un habitat illyro-dalmate. *Actes du Colloque international Thèmes de recherches sur les villes antiques d'occident*, Strassbourg 1971, Paris 1977, 133-145.
- O imenu Vergilijeva rodnog mjesta, *liva antika (posvećena V. Gortanu)* XVII, *Skopje* 1977, 151-159.
- Salona — Prilog valorizaciji njezinog spomeničkog nasljeđa. *Čovjek i prostor*, XXIV/2S8, ožujak 1977, Zagreb 1977, 19-21.
- Antička Salona (*Salonae*) — povijesno-urbanistički i spomenički fenomen (SOS za baštinu). *Arhitektura*, XXX/160-161, Zagreb 1977, 54-69.

— Alcune caratteristiche dell'onomastica istriana. »Noviji rezultati u proučavanju povijesti i kulture Istre«, *Materijali*, I, *Prilozi za povijest i kulturu Istre*, Pula 1977, 71–74.

*Talijanski prijevod skraćene verzije referata sa znanstvenog skupa Povijesnog društva Istre održanog u Puli 1977.

1978.

— Encore le décret athénien IG I², 72. *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu*, 3. ser., sv. X-XI, Zagreb 1977-78, 133-142.

— O stanju istraživanja antičkog doba u Hrvatskoj. *Godišnjak ANUBiH*, XVI, *Centar za balkanološka ispitivanja*, 14, Sarajevo 1978, 173-178.

— Per una nuova interpretazione dell'epigrafe sepolcrale del vescovo e »confessor« parentino Mauro. *Atti del IX Congresso internazionale di archeologia cristiana*, II, Roma 1975, Roma 1978, 441-449.

— Quelques aspects de la continuité des agglomérations fortifiées illyriennes pré-antiques à l'époque romaine. Utvrđena ilirska naselja, *Posebna izdanja ANUBiH*, XXIV, *Centar za balkanološka ispitivanja*, 6, Sarajevo 1975, 47-58.

— Vladimir Milojević (1918–1978). *Ljetopis JAZU*, knj. 82 (1978), Zagreb 1978, 417-419.

1979

— L'onomastique illyrienne des tablettes cirées daces. *Actes du VII Congrès International d'épigraphie grecque et latine*, București—Pariš 1979, 456–457.

*Tiskana skraćena verzija predavanja održanog u Konstanci 1977.

— O pitanju prekova u emisijama grčko-ilirskih kovnica na Jadranu. *Numizmatičke vijesti*, XXII/33, Zagreb 1979, 3-12.

— Josip Brunšmid. *Corolla memoriae Iosepho Brunšmid dicata*, *Izdanja Hrvatskog arheološkog društva*, 4, Vinkovci 1979, 23-30.

— *Salonitana christiana (II)*: »*Basilica Occidentalis*« u tipologiji ranokršćanske arhitekture Ilirika. *Zbornik Narodnog muzeja (posvećen M. Ljubinković)*, IX-X, Beograd 1979, 87-96.

1980.

— O knidskoj kolonizaciji otoka Korčule. *Diadora*, 9, Zadar 1980, 229-250.

— Iz ranije salonitanske graditeljske tradicije. *Materijali, tehnike i strukture predantičkog i antičkog graditeljstva na istočnom jadranskom prostoru*, Zagreb 1980, 91-99.

— Documenti della provincia Dalmatia. (*Nova et vetera historico-archaeologica*). *La parola del passato, Rivista di studi antički*, CXC, Napoli, 1980, 15–27.

— *Salonitana christiana (III)*: O salonitanskim primjerima »crkve bez krova« (*basilica discoperta*). Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji (*Fiskovićev zbornik*), I, 21, Split 1980, 69-84.

— Uz jedan novi izvor o kultu ilirskog Medaura. *Gunjačin zbornik*, Zagreb 1980, 51-58.

— Neki ikonografski i onomastički aspekti Silvanove »panonsko-iliričke« kultne zajednice. *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu (posvećen Z. Vinskom)*, 3. ser., sv. XII-XIII, Zagreb 1979-80, 105-123.

- Akvedukt, *Enciklopedija Jugoslavije*, 2. izd., 1, Zagreb 1980, 67-69.
*S M. Šeperom.
- Antika, u »Jugoslavija«, uvodni dio. *Enciklopedija Jugoslavije*, 2. izd., 1, Zagreb 1980, 164-165.
- Antika: Hrvatska, SR. *Enciklopedija Jugoslavije*, 2. izd., 1, Zagreb 1980, 171-175.
- Arheologija, u »Jugoslavija«, uvodni dio. *Enciklopedija Jugoslavije*, 2. izd. 1, Zagreb 1980, 224-225.
- Arheologija: Hrvatska, SR. *Enciklopedija Jugoslavije*, 2. izd., 1, Zagreb 1989, 227-230.
*S M. Šeperom.
- Arheološka nalazišta, u »Jugoslavija«, uvodni dio. *Enciklopedija Jugoslavije*, 2. izd., 1, Zagreb 1980, 236.
- Balkanski poluotok: *Grci* (povijesni pregled s aspekta naših krajeva). *Enciklopedija Jugoslavije*, 2. izd., 1, Zagreb 1980, 452-453.

1981.

- La più recente documentazione sulla provincia romana Dalmatia. *Cultura e Scuola*, n. 78, aprile-giugno 1981, Roma 1981, 97-100.
- O tipologiji novca »kralja Monunija« i pitanju njegova identiteta. *Godišnjak ANUBiH (posvećen A. Bencu)*, XIX, Centar za balkanološka ispitivanja, 17, Sarajevo 1981, 97-123.
- Scupi — Istraživanja rimskog teatra 1959—61 godine. *Antički teatar na tlu Jugoslavije*, Novi Sad 1981, 45-51.
- Teatar u Saloni s osobitim obzirom na neke njegove kompozicijske i tehničke karakteristike. *Antički teatar na tlu Jugoslavije*, Novi Sad 1981, 73-88.
- *Dacico-Illyrica*, Neki aspekti ilirske kolonizacije Dacije u svjetlu natpisa na ceratama iz Alburnusa. *Rad JAZU*, XX, Zagreb 1981, 21-37.
- Viktor Hoffiller (1877-1954), *Radovi Odsjeka za povijest umjetnosti*, 7, Zagreb 1981, 69-72.
- Iliri između barbarskog i helenskog svijeta. *Rad JAZU*, XX, Zagreb 1981, 1-19.
- Neke karakteristike histarske onomastike. *Histria historica* IV/2, Pula 1981, 67-76.
*Za isti članak vidi i: *Građa i rasprave*, X, AMI, Pula 1982.

1982.

- Branimir: Spomenici. *Enciklopedija Jugoslavije*, 2. izd., 2, Zagreb 1982, 400-401.
- Bulić, Frane. *Enciklopedija Jugoslavije*, 2. izd., 2, Zagreb 1982, 578-579.
*S G. Novakom.
- Brunšmid, Josip. *Enciklopedija Jugoslavije*, 2. izd., 2, Zagreb 1982, 523-524.
*S I. Carićem.
- Cavtat: Arheološka nalazišta. *Enciklopedija Jugoslavije*, 2. izd., 2, Zagreb 1982, 619-620.
*S I. Rogličem.

- Neke epigrafsko-onomastičke značajke epitafa kraljice Jelene (U povodu ti-
suće obljetnice natpisa). *Arheološki radovi i rasprave JAZU*, VIII-IX, Zagreb
1982, 219-231.
- O nekim zanemarenim komponentama kod »japodskih urni«. Uz problem nji-
hova datiranja. *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu (posvećen M. Gorencu)*,
3. ser., sv. XV, Zagreb 1982, 1-10.

1983.

- Prilog nekim neriješenim pitanjima ilirske numografije. *Numizmatičke vijesti*,
XXX/37, Zagreb 1983, 6-15.
- I Greci in Dalmazia e i loro rapporti col mondo illirico. »Forme di contatto e
processi di trasformazione nelle società antiche«. *Atti del convegno di Corto-
na, 1981, Collection de l'Ecole française de Rome, 67*, Pisa-Roma 1983, 187-198.
*Diskusija tiskana na str. 199-202.
- Salona »Quadrata«. Salonitanski *oppidum* (*Caes.*, *b. c.* III, 9) u svjetlu novih
istraživanja. *Zbornik za narodni život i običaje južnih Slavena (posvećen A.
Mohorovičiću)*, knj. 49, Zagreb 1983, 529-545.

1984.

- Umjetnost Ilira u antičko doba. Simpozijum Duhovna kultura Ilira, *Posebna
izdanja ANUBiH, LXVII, Centar za balkanološka ispitivanja*, 11, Sarajevo 1984,
65-80.
- Le città greche dell'Adriatico orientale e le genti illiriche. II Crinale d'Euro-
pa. L'area illirico-danubiana nei suoi rapporti con il mondo classico. Istituto
della enciclopedia italiana, *Biblioteca internazionale di cultura*, 13, Roma 1984,
33-49.
- I territori della provincia *Dalmatia* nel Tardo Antico. II Crinale d'Europa.
L'area illirico-danubiana nei suoi rapporti con il mondo classico. Istituto
della enciclopedia italiana, *Biblioteca internazionale di cultura*, 13, Roma
1984, 105-111.

* * *

Objavio je veći broj članaka o dalmatinskim gradovima — među njima i o antič-
koj Saloni — u *Enciclopedia Cattolica Italiana* (u koautorstvu), kao i niz manjih
jedinica u *Enciklopediji Jugoslavije* (1. i 2. izdanje), Pomorskoj enciklopediji i
Općoj enciklopediji Leksikografskog zavoda.

M.Š.Š.

